

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มนุษย์ถ่ายทอดสิ่งที่ตนมีอยู่หรือทราบให้ผู้อื่นได้ทราบ หรือมีในลักษณะเดียวกัน การถ่ายทอดเช่นนี้กระทำโดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับดังมีผู้นิยามว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาหรือปรับปรุงจิตใจและคุณสมบัติทางกายภาพของมนุษย์ให้ดีขึ้นและการศึกษานี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต (ปรีชา นิพนธ์พิทยา, 2524)

อูทส์ นูบรูชเลวี (2527) ได้กล่าวว่า การที่ประเทศหนึ่งประเทศใดจะพัฒนาก้าวหน้าไปได้ด้วยดีและเป็นไปอย่างรวดเร็ว นั้น ส่อมต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการด้วยกัน แต่คงจะไม่มีผู้ใดปฏิเสธว่าในบรรดาปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เหล่านั้น ปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้มนุษย์กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนา ก็คือการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าการมีกำลังคนที่ได้ผ่านการศึกษาและมีกรอบอย่างเหมาะสมในด้านต่าง ๆ มาแล้วอย่างเพียงพอในทุกระดับเป็นทรัพยากรอันมีค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ด้วยเหตุนี้นักวิชาการทั้งหลายจึงหันมาสนใจการศึกษาเพื่อจะให้เป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนา กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถให้แก่ประเทศชาติ

เพื่อให้การศึกษาได้บรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนาของสังคม จึงมีการแบ่งการศึกษาโดยคำนึงถึงวัยและระดับสติปัญญาของผู้เรียนประกอบด้วย การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่รัฐมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้สามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นนโยบายของการศึกษาของรัฐไว้ว่า "รัฐพึงจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงบริบูรณ์สำหรับสถานศึกษาของรัฐและของท้องถิ่นจะต้องจัดให้เปล่า" การประถมศึกษาจึงเป็นการศึกษาระดับเด็ว

ที่ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาโดยเท่าเทียมกันและเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าของชาติเพราะประชาชนส่วนใหญ่สิ้นสุดการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ระดับการศึกษานี้ ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด ในการสร้างคุณภาพของประชากรในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528)

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 1 - ฉบับที่ 6 ได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยสรุป คือ กระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างกว้างขวางและเป็นธรรม นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษาคือ การกระจายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาอย่างกว้างขวางและเป็นธรรมแก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคมและกลุ่มชนต่างวัฒนธรรมตลอดจนจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้มีความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในชนบทห่างไกลและในเขตชุมชนแออัด ในเมืองสามารถได้รับการศึกษา ณ ถิ่นที่อยู่ของตนโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแนวคิดดังกล่าวจึงได้มีการจัดการศึกษาในท้องถิ่นกันดารขึ้น

ความหมายและลักษณะของท้องถิ่นกันดาร

ท้องถิ่นกันดาร หมายถึง ท้องถิ่นในท้องที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดให้เป็นท้องถิ่นกันดาร

การกำหนดท้องถิ่นที่ใดเป็นท้องถิ่นกันดารให้กระทรวงการคลังร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณา กำหนด ลักษณะของท้องถิ่นกันดารเป็นสภาพท้องถิ่นที่ห่างไกลเส้นทางคมนาคม ยานพาหนะเข้าไปไม่สะดวก อาจจะไม่มีเส้นทางคมนาคมคือไม่มีทางถนนหรือทางน้ำไปถึง อาจจะเดินผ่านป่า ผ่านทุ่งนาไปหรือต้องพายเรือไปตามทางน้ำเล็ก ๆ บางแห่งไม่มีเส้นทางเลยต้องใช้เอเล็คโทรลเลอร์ร่อนลงไป ลักษณะภูมิประเทศมักจะเป็นเกาะหรือป่าเขา มีความแร้นแค้น ทั้งสภาพความเป็นอยู่และอาหารการกิน ฐานะของประชาชนจะยากจนมาก ผลผลิตที่ทำได้อาจไม่สามารถส่งมาขายได้เพราะขาดทางคมนาคม (สมพร สุกคันธ์, 2525)

สำหรับขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่กั้นดาร์มีดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่กั้นดาร์ระดับอำเภอ ประกอบด้วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เป็นประธาน อำนวยการอำเภอ คลังอำเภอ แขวงการทางประจำอำเภอ (ถ้ามี) และบุคคลอื่นในระดับอำเภอ ตามที่เห็นสมควรคัดเลือกโรงเรียนในสังกัดที่เข้าหลักเกณฑ์ที่กั้นดาร์ โดยคัดเลือกโรงเรียนที่เห็นว่ามีคามกั้นดาร์จริง ๆ และข้อมูลจัดส่งจะต้องกับสภาพความเป็นจริงทุกประการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่กั้นดาร์ระดับจังหวัด ประกอบด้วยคลังจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด แขวงการทาง และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดโดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการ พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการระดับอำเภออีกครั้งหนึ่ง โดยคัดเลือกโรงเรียนที่เห็นว่ามีคามกั้นดาร์จริง ๆ เท่านั้นและข้อมูลจัดส่งจะต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง สามารถตรวจสอบและยืนยันต่อคณะกรรมการของกระทรวงการคลัง ซึ่งอาจจะมาทำการตรวจสอบในภายหลัง
3. ส่งรายชื่อโรงเรียนและข้อมูลโรงเรียนที่กั้นดาร์ ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการระดับจังหวัด ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเรียงตามลำดับอำเภอเพื่อสะดวกในการพิจารณาของกระทรวงการคลัง และขอให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรวจทานรายชื่อโรงเรียน ตำบล และอำเภอที่ตั้งให้ถูกต้อง เพื่อมีต้องขอแก้ไขรายชื่อหลังจากที่กระทรวงการคลังออกประกาศกำหนดโรงเรียนที่กั้นดาร์แล้ว
4. การพิจารณากำหนดโรงเรียนที่กั้นดาร์ กระทรวงการคลังจะพิจารณากำหนดโรงเรียนที่กั้นดาร์เป็นงวด ๆ ละ 3 ปี และตั้งแต่งวดปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2537 เป็นต้นไป กระทรวงการคลังจะไม่พิจารณาโรงเรียนกั้นดาร์ที่ขอเพิ่มเติม ในระหว่างที่ประกาศกระทรวงการคลังยังไม่ครบวาระ 3 ปี ยกเว้นเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่เคยเป็นท้องที่กั้นดาร์และกระทรวงการคลังได้ประกาศยกเลิกเป็นท้องที่กั้นดาร์แล้วเท่านั้น

โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดโรงเรียนที่กั้นดาร์ คือ

1. มีทางคมนาคมไม่สะดวก แยกการพิจารณา ดังนี้

- 1.1 กรณีโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ราบ

1.1.1 ต้องเดินทางด้วยถนนลักษณะเป็นถนนธรรมชาติ เช่น ทางเกวียน ถนนดิน ทางเดินไม่น้อยกว่า 5 กม. หรือ

1.1.2 ต้องเดินทางด้วยถนนดินลูกรังไม่น้อยกว่า 20 กม. หรือ

1.1.3 ต้องเดินทางด้วยถนนดินลูกรัง รวมทั้งถนนธรรมชาติ (ทางเกวียน ถนนดิน) ทางเดินไม่น้อยกว่า 15 กม. และ

1.1.4 การเดินทางทั้ง 3 ลักษณะ ถ้ามีรถรับจ้างจะต้องวิ่งผ่านวันละไม่เกิน 2 เที่ยว (ไป 1 เที่ยว และกลับ 1 เที่ยว และในฤดูฝนรถจะวิ่งไม่ได้เลย)

1.2 กรณีโรงเรียนตั้งอยู่บนภูเขา

1.2.1 ต้องเดินทางด้วยถนนลักษณะเป็นถนนธรรมชาติ (ทางเกวียน ถนนดิน ทางเดิน) ไม่น้อยกว่า 3 กม. หรือ

1.2.2 ต้องเดินทางด้วยถนนดินลูกรังไม่น้อยกว่า 10 กม. หรือ

1.2.3 ต้องเดินทางด้วยถนนดินลูกรัง รวมทั้งถนนธรรมชาติ (ทางเกวียน ถนนดิน ทางเดิน) ไม่น้อยกว่า 8 กม. หรือ

1.2.4 ต้องเดินเท้าไม่น้อยกว่า 1 กม.

1.2.5 การเดินทางในข้อ 1.2.1 และ 1.2.2 และ 1.2.3 ถ้ามีรถรับจ้างจะต้องวิ่งผ่านวันละไม่เกิน 2 เที่ยว (ไป 1 เที่ยวและกลับ 1 เที่ยว และในฤดูฝนรถจะวิ่งไม่ได้เลย)

1.3 กรณีโรงเรียนตั้งอยู่บนเกาะ

1.3.1 ถ้าโรงเรียนตั้งอยู่บนพื้นที่เกาะที่ตั้งอำเภอให้ใช้เกณฑ์การพิจารณา เช่นเดียวกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนเขา (ข้อ 1.2.1 ถึง ข้อ 1.2.5)

1.3.2 ถ้าโรงเรียนไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นที่เกาะที่ตั้งอำเภอ โรงเรียนจะต้องอยู่ห่างจากเกาะที่ตั้งอำเภอไม่น้อยกว่า 5 กม. ถ้ามีเรือรับจ้างจะต้องวิ่งวันละไม่เกิน 2 เที่ยว (ไป 1 เที่ยว และกลับ 1 เที่ยว และในฤดูมรสุมจะใช้เรือไม่ได้เลย)

2. ไม่มีรถยนต์หรือเรือยนต์โดยสารไปมาได้ตลอดปี หมายถึง ในฤดูฝนหรือฤดูมรสุม การคมนาคมถูกตัดขาดไม่น้อยกว่า 30 วัน โดยเฉลี่ยทำให้รถยนต์หรือเรือยนต์โดยสารไม่สามารถใช้ได้โดยตลอดปี

3. มีไข้มาลาเรียชุกชุม ในหมู่บ้านที่ตั้งของโรงเรียนและจะต้องมีอัตราผู้ป่วยไข้มาลาเรีย จำนวนตั้งแต่ 16 คนต่อประชากรในหมู่บ้าน 1,000 คน (โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยมาลาเรียหรือสำนักเขตมาลาเรีย ในท้องที่นั้น ๆ)

หมายเหตุ โรงเรียนกั้นคานจะต้องเข้าตามหลักเกณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใดในข้อ 1-ข้อ 3
รถประจำทาง หมายถึง รถที่วิ่งลักษณะประจำทาง

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534)

เนื่องจากสภาพที่โรงเรียนห่างไกลความเจริญ มีภัยอันตรายต่าง ๆ ทำให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาในท้องที่กั้นคานหมดกำลังใจ ท้อถอย ซึ่งมีผลต่อการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเอาใจใส่ดำรงรักษาบุคลากร โดยเฉพาะครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนให้อยู่ในโรงเรียนนานที่สุด และสามารถทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนได้มากที่สุดด้วย โดยผู้บริหารจะต้องหาทางกระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรเหล่านั้นปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลดีต่อโรงเรียนอยู่เสมอ การกระตุ้นจูงใจบุคลากร คือ การทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั่นเอง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสำคัญอย่างมากต่อผลงานที่ปรากฏ เพราะงานใดก็ตามถ้าผู้ทำมีความพึงพอใจในงานที่ทำอยู่ ก็จะนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2522)

นอกจากนี้จากรายงานการศึกษาของ วิคเตอร์ เอช รูม (Victor H. Vroom, 1964) เกี่ยวกับความพึงพอใจพบว่า มีความสัมพันธ์กันเป็นเส้นตรงระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับการปฏิบัติงาน และจากการศึกษาของ ซี เอ็น กรีน (C.N. Greene, 1972) ได้สรุปว่า บุคคลที่มีความพึงพอใจในการทำงานจะเกิดความตั้งใจในการทำงานและเต็มใจที่จะอุทิศเวลา แรงกาย ความคิดของตนเองเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงาน

จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยเฉพาะครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอน เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเอาใจใส่และเสริมสร้างให้มีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ครูอาจารย์ปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้นและด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ห่างทิศตะวันตกของประเทศไทย มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 19,486 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศแตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ บริเวณที่เป็นป่า เทือกเขาสูงสลับซับซ้อน บริเวณที่เป็นที่ราบสูงสลับกับเขาเตี้ย ๆ และป่าละเมาะ บริเวณที่ราบลุ่มแบ่งการปกครองเป็น 10 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอท่าม่วง อำเภอท่ามะกา อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรี อำเภอเลาขวัญ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอพ่อบลอย อำเภอพนมทวน และกิ่งอำเภอด่านมะขามเตี้ย การจัดการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรีในระดับประถมศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการกระจายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลได้รับการศึกษาโดยทั่วถึง ดังนั้นจึงมีโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดที่กัณฑ์ทั้งสิ้น 151 โรงเรียน และจากสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นกัณฑ์ ยังไม่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงงานอีกหลายด้านที่ทำให้เป็นโรงเรียนประถมศึกษาโดยสมบูรณ์ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครุภัณฑ์ได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่จะทำให้จุดมุ่งหมายดังกล่าวบรรลุผล ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งรับราชการอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่กัณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครุภัณฑ์ เพื่อประโยชน์ในการที่จะนำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการแสวงหาแนวทางปรับปรุงการปฏิบัติงานของครุภัณฑ์โรงเรียนประถมศึกษาที่กัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครุภัณฑ์โรงเรียนประถมศึกษาที่กัณฑ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นกัณฑ์สาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยเป็นโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นกัณฑ์สาร ตามประกาศของกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2532 จำนวน 151 โรงเรียน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูสายงานการสอนที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นกัณฑ์สาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

3. การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกรอบในการวิจัย คือ

องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ Von Heller B. Gilmer 10 ประการ คือ

1. ความมั่นคงในงาน
2. โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน
3. องค์การและการจัดการ
4. เงินเดือน
5. ลักษณะของงานที่ทำ
6. การนิเทศงาน
7. ลักษณะทางสังคมของงาน
8. การติดต่อสื่อสาร
9. สภาพการทำงาน
10. ประโยชน์แก่อุทิศต่าง ๆ

(Von Heller B. Gilmer, 1971)

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึก และทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความมั่นคงในงาน โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน องค์การและการจัดการ เงินเดือน ลักษณะงานที่ทำ การนิเทศงาน ลักษณะทางสังคมของงาน การติดต่อสื่อสาร สภาพการทำงาน และประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ

ครู หมายถึง ครูสายงานการสอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นที่กำนันดาร ที่มีตัวอยู่จริงในโรงเรียน ไม่นับรวมข้าราชการครูที่ลาศึกษาต่อ ข้าราชการครูที่ไปช่วยราชการที่อื่น ผู้ช่วยครู และครูช่วยสอน

โรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นที่กำนันดาร หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนที่กำนันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ตามประกาศของกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2532 จำนวน 151 โรงเรียน

ความมั่นคงในงาน ได้แก่ ความมั่นคงในอาชีพ ความมั่นคงของโรงเรียน ความต้องการที่จะยึดอาชีพครู ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ความมีคุณค่าของอาชีพครู การได้เรียนรู้งานและทักษะ

โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความยุติธรรมในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ การงาน ความอาวุโส โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน ชื่อเสียงของโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน และการวางแผน การกำหนดเป้าหมายซึ่งมีส่วนส่งเสริมโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน

องค์การและการจัดการ ได้แก่ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันของครู การส่งเสริมสวัสดิภาพ ความเป็นอยู่ของครู การสนับสนุนชุมชน ความยุติธรรมของผู้บริหารโรงเรียน นโยบายและการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน การฝึกอบรมสัมมนาทางวิชาการ การชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบของครู การประสานงานระหว่างครู การช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู การมอบหมายงานแก่ครู การจูงใจครูให้ปฏิบัติงาน การเปิดโอกาสให้ครูตัดสินใจ ความสนิทสนมเป็นกันเองของครู การให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ครู ความเป็นกันเองของผู้บริหารโรงเรียน การช่วยแก้ปัญหาของครู การกระจายอำนาจหน้าที่ ความมีวิจาร์ณญาณของผู้บริหารระดับของโรงเรียน ทักษะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน

เงินเดือน ได้แก่ การปรับเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือน ความเพียงพอของเงินเดือนกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว ความเหมาะสมของเงินเดือนที่ได้รับ

ลักษณะงานที่ทำ ได้แก่ การฝึกอบรมให้เหมาะสมกับงาน การวางแผน และตั้งเป้าหมาย การเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะ ความสำเร็จของงาน ความมีเกียรติ มีคุณค่าของงาน งานของครูมีลักษณะต้องให้ความเอาใจใส่ ความเชื่อถือในตัวเอง มีประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน มีอิสระในการวางแผน การกำหนดงานในหน้าที่ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ความท้าทายของงาน การใช้ความคิดพิจารณาความน่าสนใจของงาน การใช้ความรู้ความสามารถเป็นพิเศษ การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามกำหนด

การนิเทศงาน ได้แก่ การขึ้นสู่ตำแหน่งหัวหน้าสาย หัวหน้างาน การได้รับความยุติธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของผู้บริหารโรงเรียน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การได้รับแจ้งข่าวสารที่ทันสมัย การได้รับการยกย่องชมเชยการปฏิบัติงาน การได้รับการสนับสนุนให้ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงาน การได้รับการสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในฐานะทางสังคม โอกาสประสบความสำเร็จตามความมุ่งหวัง โอกาสในการได้รับการชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ในโรงเรียน โอกาสในการได้รับการชี้แจงนโยบายของโรงเรียน

ลักษณะทางสังคมของงาน ได้แก่ การปฏิบัติงานร่วมกันของครูในโรงเรียน การได้รับการยอมรับจากสังคม สัมพันธภาพของครูในโรงเรียน การใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงาน ความเหมาะสมของคณะทำงาน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ความภูมิใจในความสำเร็จของงาน การให้การยอมรับ ความสามารถในการปฏิบัติงานของครู

การติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การได้รับแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน การได้รับแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย การสื่อสารในโรงเรียน การชี้แจงนโยบายการบริหารบุคลากร สายการบังคับบัญชา การให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน การชี้แจงระเบียบ กฎเกณฑ์ของโรงเรียน การทำรายงานประจำปี การบริการเอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน

สภาพการทำงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยในการปฏิบัติงาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ชั่วโมงการทำงาน

ประโยชน์ที่ก่อผล ได้แก่ สวัสดิการนอกเหนือจากเงินเดือน เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร การอำนวยความสะดวกในการให้บริการ สิทธิในการลาต่าง ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นที่ กันตาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนนำผลที่ได้จากการวิจัย ไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนและปรับปรุงการบริหารงานบุคคลด้านการสร้างแรงจูงใจเพื่อเสริมสร้างพัฒนาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นที่ กันตาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสายงานการสอนที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นที่กัณฑ์สาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ตามประกาศของกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2532 จำนวน 1,205 คน ในโรงเรียน 151 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนการเลือก ดังนี้

- 1.1 กำหนดจำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละอำเภอ และกิ่งอำเภอที่มีโรงเรียนกัณฑ์สาร ได้จำนวนโรงเรียน 75 โรงเรียน
- 1.2 สุ่มรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก (lottery method)
- 1.3 กำหนดจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 50 ของจำนวนครูทั้งหมด ในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 1.4 สุ่มรายชื่อครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก (lottery method)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยยึดองค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ Von Haller B. Gilmer เป็นหลัก และสร้างแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) โดยตามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครู โดยยึดองค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ Von Heller B.Gilmer

10 ประการ คือ

1. ความมั่นคงในงาน
2. โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน
3. องค์การและการจัดการ
4. เงินเดือน
5. ลักษณะงานที่ทำ
6. การนิเทศงาน
7. ลักษณะทางสังคมของงาน
8. การติดต่อสื่อสาร
9. สภาพการทำงาน
10. ประโยชน์แก่อีกกลุ่มต่าง ๆ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) โดยแบ่งความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจพิจารณาแก้ไขปรับปรุง รูปแบบ เนื้อหา และการใช้ภาษาให้เหมาะสม

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ซึ่ง
เป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถาม
ฉบับทดลองไปใช้กับครูสายงานการสอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาท้องถิ่นที่กันตาร ลังกัต

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ค่าเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของ Cronbach โดยคำนวณสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient)

2.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับตัวอย่างประชากรในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

2. นำหนังสืออนุญาตให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. ผู้วิจัยเดินทางไปส่งแบบสอบถามยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยด้วยตนเอง

4. การรับแบบสอบถามคืน ให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยรวบรวมส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอรวบรวมส่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิสถูที่สุดทางการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และจัดลำดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูตามองค์ประกอบในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อความพึงพอใจของครูโดยใช้ค่าเฉลี่ย

4.3 นำเสนอค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมาย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ซึ่งแบ่งช่วง คะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ลำดับขั้นในการเสนอผลงานวิจัย

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูล

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ